

Ἐκκλησία Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
Εἰσήγησις στὴν 5᾽ Πανελλήνια Ἱερὰ Σύναξι Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας μας
Κηφισία Ἀττικῆς
Πέμπτη, 10/23.5.2019

Ἡ τήρησις τῆς Κανονικῆς Τάξεως κατὰ τὰς παρ' Ἐνορίαν καὶ ἐν Μοναστηρίοις Ἱεροπραξίας

† Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας
κ. Χρυσσοτόμου

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Ἀρχιεπίσκοπε τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κ. Καλλίνικε, Σεβασμιώτατοι, Θεοφιλέστατοι, Ἅγιοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς, Τίμιον Πρεσβυτέριον, Διακονία τοῦ Χριστοῦ, Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἄναστας Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!

Ἡ ἰδρυθεῖσα κατὰ τὴ νέα περίοδο τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητας, τὴν μετὰ Χριστόν, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦμε μέλη καὶ τὴν ὁποία με πίστη καὶ αὐταπάρνηση συνειδητὰ ὑπηρετοῦμε, εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Σῶμα ἐνωμένο καὶ ἀπολύτως ἐξαρτώμενο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο, ἐξαρτώμενο δὲ τόσο, ὅσο τὸ σῶμα ἀπὸ τὴν Κεφαλὴ «καὶ αὐτὸς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας»¹,

1. Πρὸς Κόλ. Α' 18.

«ὕμεις δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους»².

Ἡ «ζωὴ» τῆς Ἐκκλησίας συνεπῶς –ὡς Σῶμα Χριστοῦ καὶ σὲ τέλεια ἐνότητα μαζί Του– εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ. **Καὶ** ἐφόσον ἡ ὑπαρξη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐνωμένη καὶ ἀδιάσπαστη καὶ ὁμοούσια μὲ αὐτὴν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τότε καὶ ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ ζωὴ ἐν Ἁγία Τριάδι.

Ἡ Ἐκκλησία ἐπομένως, ἡ ζῶσα, πὸν ἱστορικῶς καὶ οὐσιαστικῶς ἐγκαινιάστηκε μὲ τὴν Σάρκωση καὶ ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴν Κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποτελεῖ Ὀργανισμὸ «ζωντανό», ἡ εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ ὁποίου ὑπόκειται σὲ κανόνες πὸν πρῶτος ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μᾶς ἄφησε.

Ἡ Ἐκκλησία, διατηρήθηκε –ἐπὶ γῆς– μετὰ τὴν Σταύρωση, Ἀνάσταση καὶ Ἀνάληψή Του, διότι Αὐτὴν ἄφησε καὶ βάσισε ὁ Ἰδιος ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητὲς Του καὶ Ἀποστόλους: «Κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν»³, λέγοντάς τους ῥητῶς: «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς (δηλ. τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν), ἐμὲ ἀθετεῖ»⁴, ἐπιτρέποντας καὶ φανερώνοντας ἔτσι τὴ «μεταβίβαση» τῆς ἐξουσίας Του ἀπὸ τὸν Ἰδιο, σὲ αὐτούς.

Ἡ συνέχεια τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, διασφαλίστηκε ἔκτοτε μὲ τὴν ὑπακοὴ εἰς τὸν λόγον αὐτὸν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τοὺς φωτιζομένους ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος⁵ καὶ διὰ τοῦ Ἀποστολικοῦ ἀξιώματος μαθητὲς καὶ διαδόχους αὐτῶν, Ἐπισκόπους καὶ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Σῶμα Χαρismaticὸ καὶ Ἱεραρχικὸ καὶ ἰσχύει καὶ ὑφίσταται ὡς «Δίκαιο» ἀποτελούμενο ἀπὸ Κανόνες ἀπαράβατους, ἐφάμιλλους σὲ ἀξία καὶ ἰσχὺ μὲ τὸν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου, θεσπισμένους ἀπὸ τοὺς μεταγενέστερους τῶν Εὐαγγελιστῶν, Ἁγίους Θεοφόρους Πατέρες κι ἀπὸ τὶς –σὺν Θεῷ– συνελεύσεις αὐτῶν, τὰ ἀνώτερα στὴν Ἱεραρχία Ὀργανα, τὶς Ἁγίες Οἰκουμενικὲς καὶ Τοπικὲς Συνόδους.

Ἡ Ἐκκλησία συμπερασματικά, ὡς Σῶμα Χριστοῦ, ἡ ζωὴ τῆς ὁποίας ἐν Ἁγία Τριάδι τελεῖ, ἀλλὰ καὶ ὡς Σῶμα Ἱεραρχικὸ, μέσῳ

2. Πρὸς Κορ. Α', ΙΒ' 27 & Πρὸς Ρωμ. ΙΒ' 5.

3. Ματθ. ΙΣΤ' 18-19.

4. Λουκᾶ Ι' 16.

5. Πρὸς Ρωμ. ΙΒ' 3.

τῆς Ὅποιας πραγματώνεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ σωτηρία καὶ ὁ ἁγιασμός δηλ. τῶν μελῶν Τῆς, διότι «τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμός ὑμῶν»⁶, διέπεται ἀπὸ Κανόνες, ἡ τήρηση τῶν ὁποίων διασφαλίζει τὸν στόχο καὶ τὸν σκοπὸ τῆς ὑπάρξεώς Τῆς. Ἀντιθέτως, ἡ μὴ τήρηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας συνιστᾶ ἀνυπακοή, ἐνέργεια μὴ συμβατὴ μὲ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ὁδηγεῖ στὸ ἐντελῶς ἀντίθετο ἀποτέλεσμα, τὴν τραγικὴ ἀπώλεια.

Γιὰ νὰ ἀποτελοῦμε μέλη τοῦ μυστηριακοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ κλήματα τῆς Ἀμπέλου, ὅπως Ἐκεῖνος μᾶς διαβεβαίωσε «ἐγὼ εἶμι ἡ Ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα»⁷, ὀφείλουμε νὰ ἐπιδεικνύουμε σεβασμὸ εἰς τὴν Ἱεραρχία, τὶς Ἱερὲς Συνόδους καὶ τὶς Ἀποφάσεις τους, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ τοὺς Ἐπισκόπους, ὅπως οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ὀρίζουν. **Ν**ὰ λειτουργοῦμε καὶ νὰ ὑφιστάμεθα σὲ πλήρη ἐνότητα, συνεργασία, τάξη καὶ ἁρμονία, τόσο ὡς Σῶμα συνολικά, ὅσο καὶ ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας εἰδικά.

Ἡ τήρηση τῆς τάξεως καὶ ἡ συνοχὴ αὐτὴ εἶναι ποὺ καθιστᾶ τὰ μέλη «ἐντὸς» Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἐκ τούτου «καρποφόρα» «Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν...».

Ἡ ἀνυπακοὴ ὡστόσο στοὺς θεσπισμένους –ὑπὸ τῶν Πατέρων– Ἱεροὺς Κανόνες καὶ συνεπῶς ἡ διατάραξη τῆς τάξεως ἀπομακρύνει τὸ μέλος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, «...ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν...», φέρει βλαπτικὰ –γιὰ τὸ σύνολο– ἀποτελέσματα, ὀλέθρια δὲ γιὰ τὸ ἴδιο τὸ μέλος, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποκόπτεται: «πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, καθαίρει αὐτὸ (...) καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι καὶ καίεται»⁷.

Οἱ Κανόνες αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀπευθύνονται σὲ ὅλους, τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος βαπτισμένους Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, πρωτίστως δὲ σὲ ἐμᾶς, τοὺς Ἀρχιερεῖς, τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ Ἱερομονάχους, τοὺς Διακόνους καὶ Ἱεροδιακόνους, τὸ σύνολο δηλ. τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, καθὼς καὶ στὰ μέλη τῶν Ὁργάνων τῶν Διοικητικῶν τῶν δομῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ Ἱγουμενοσυμβούλια, τὶς Ἀδελφότητες καὶ τὰ μέλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐνοριῶν.

Ἡ ὑπακοὴ στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες «ἀδιακρίτως» ἀφορᾷ ἀσφαλῶς καὶ κυρίως στὴν τήρηση τῆς Κανονικῆς Τάξεως στὶς ἐξ ἡμῶν,

6. Πρὸς Α' Θεσαλ. Δ' 3.

7. Ἰωάννου ΙΕ' 1-6.

τῶν ρασοφόρων, Ἱεροπραξίες, στὶς κατὰ τόπους ἐνορίες σὲ ὄλο τὸ εὖρος τῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας μας, καθὼς καὶ στὶς Ἱερὲς Μονὲς παντὸς τύπου.

Ὁ Κώδικας τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἶναι γεμᾶτος κατευθύνσεις, περιορισμοὺς καὶ ἀπαγορεύσεις ποὺ φρουροῦν καὶ προφυλάσσουν τὴ σωτηρία τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας· εἶναι σαφὴς καὶ ξεκάθαρος γι' αὐτοὺς ποὺ ἐπιθυμοῦν, ὄντως, τὸν Ἀγιασμό.

* * *

Ὁ λόγος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, γιὰ τὸν ὁποῖο γίνεται ἀναφορὰ στὸ ζήτημα αὐτό, εἶναι ἡ παρατήρηση «φαινομένων» στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ ὅσα οἱ Κανόνες ὀρίζουν, καὶ τοὺς ὁποίους σήμερα Κληρικοί, φαίνεται νὰ μὴ λαμβάνουν ὑπόψη. **Ἡ** ἐπιμονὴ καὶ ἐμμονὴ τῶν παραβατῶν σὲ συγκεκριμένα παραπτώματα καὶ ἡ συχνότητα, μὲ τὴν ὁποία ἐπαναλαμβάνονται –ἀπὸ τοὺς ἴδιους πάντα– καθιστοῦν τὰ «φαινόμενα» αὐτὰ ἀνησυχητικὰ καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνα.

Ἡ 39η Διάταξη ἀπὸ τοὺς παραδοθέντες εἰς τὴν Ἐκκλησία ἐπ' ὄνοματι τῶν Ἀγίων καὶ Ἐνδόξων Ἀποστόλων, Ἱερῶν Κανόνων, ἀναφέρει: «Οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν ἐπιτελείωσαν, αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ πεπιστευμένος τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν λόγον ἀπαιτηθίσομενος»⁸. «Οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι (δηλ.) νὰ μὴν ἐνεργοῦν τίποτε χωρὶς τὴ γνώμη τοῦ Ἐπισκόπου, γιατί σ' αὐτὸν ἔχει ἀνατεθεῖ ἡ εὐθύνη γιὰ τὸν λαὸ τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ αὐτὸν θὰ ζητηθεῖ νὰ λογοδοτήσει γιὰ τὶς ψυχὲς τους».

Κι ὁμως, Κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀψηφώντας τοὺς Κανόνες, ἐνεργοῦν αὐτοβούλως, ἀποφασίζουν μόνοι καὶ πράττουν, ἐπιδεικνύοντας κατ' ἐξακολούθηση ἀπειθεία πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Δροῦν ὡς μονάδες ἀποκεκομμένες, ὡσὰν αὐθεντίες, ἐπιβάλλουν καὶ ἐπιβάλλονται, χωρὶς τὴ γνώμη, ἀλλὰ καὶ χωρὶς κὰν ἐν γνώσει τοῦ Ἐπισκόπου –τὸν «εἰς τόπον καὶ εἰς τύπον Χριστοῦ»⁹, σύμφωνα μὲ τὸν Ἀποστολοεπίσκοπο Ἅγιο Ἰγνάτιο τὸν Θεοφόρο– στὸν Ἐπίσκοπο λοιπὸν, στὸν ὁποῖον καὶ

8. Ἀκανθόπουλος Π. (2009), Κώδικας Ἱερῶν Κανόνων (Κείμενο-Ἑρμηνεία-Σχόλια) καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Νομοθεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκδ. Β. Θεσσαλονίκη: Ἐκδόσεις Βάνιας, Ἀποστόλων ΛΘ' (39).

9. Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, Κλήμης Ρώμης-Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας, τόμ. 2ος, Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία.

ἔχει ἀνατεθεῖ – ἄνωθεν – ἡ εὐθύνη γιὰ τὸν λαὸ τοῦ Κυρίου.

* * *

Συγκεκριμένα, ἔχουν παρατηρηθεῖ τὰ ἑξῆς φαινόμενα:

Α) Κληρικοί, κινούμενοι αὐτοβούλως, μετακινούνται, ἐπισκέπτονται ἐνορίες, Μοναστήρια, συλλογικὰ ὄργανα ποὺ συνδέονται μὲ ἐνορίες, ὀμιλοῦν, κηρύττουν, λειτουργοῦν καὶ κάνουν Μυστήρια καὶ Ἀκολουθίες χωρὶς ἄδεια, χωρὶς εὐλογία, χωρὶς καμία ἀπολύτως ἐνημέρωση τῆς οἰκείας ἀρχῆς, τοῦ ἐπιχώριου δηλ. Ἐπισκόπου, παρακάμπτοντας ἔτσι τὴν Κανονικὴ Τάξη.

Β) Ἄλλοτε πάλι ταξιδεύουν ἐκτὸς ὁρίων τῆς Ἐπισκοπῆς, στὴν ὁποία ἀνήκουν, χωρὶς καμία γνώση τόσο τοῦ Ἐπισκόπου τους, ὅσο καὶ τοῦ ἐπιχώριου τῆς ἐπαρχίας, στὴν ὁποία μεταβαίνουν. Ἐνίοτε οἱ ἐπισκέψεις ἔχουν διάρκεια ἢ γίνονται ἐξαιρετικὰ τακτικές, ἐπίσης χωρὶς εὐλογία.

Γ) Ὑπάρχουν φορὲς ποὺ οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ἀφοροῦν σὲ Ἱερομονάχους, ποὺ ἐξερχόμενοι τῶν Ἡσυχαστηρίων τους, δὲν περιορίζονται μόνον στὶς χωρὶς εὐλογία Ἱεροπραξίες, Θείες Λειτουργίες καὶ Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίζουν καὶ τὸν Ἡγούμενο ἢ τὴν Ἡγουμένη καὶ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο τῆς Μονῆς, τὴν ὁποία ἐπισκέπτονται, καθὼς καὶ τὶς Κανονικὲς ἀρμοδιότητες τοῦ Μητροπολίτου ἐπὶ τῆς Μονῆς. Ἀγνοώντας καὶ ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν Κανονικὴ Τάξη, προβαίνουν σὲ Κουρὲς Μοναχῶν ἢ Μοναζουσῶν καὶ ἀναλαμβάνουν ρόλους καὶ ἀρμοδιότητες εἴτε σὲ Μονές, εἴτε σὲ ἐνορίες, ποὺ οὐδεὶς τοὺς ἔχει ἀναθέσει.

Δ) Ἀντιστοιχῶς, περιστατικὰ παρατηροῦνται καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Ἀδελφοτήτων καὶ τῶν Μοναχῶν ἢ Μοναζουσῶν, ποὺ προκαλοῦν ἢ ἐνισχύουν τέτοια «φαινόμενα», παραβαίνοντας τὶς ἀσκητικὲς διατάξεις τῶν Πατέρων¹⁰, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες ἐθελουσίως

10. Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας, ὁ Μέγας. Basilius Caesariensis, (PG 29-32) Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου Ἀρχιεπισκόπου Καππαδοκίας Κεφάλαια τῶν Ὅρων κατὰ Ἐπιτομή, «ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΡΗ', Εἰ χρὴ τὸν προεστώτα ἐκτὸς τῆς προεστῶσης λαλεῖν ἀδελφῇ τινὶ τὰ πρὸς οἰκοδομὴν τῆς πίστεως. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ἐν τούτοις οὐ σώζεται τὸ τοῦ Ἀποστόλου παράγγελμα, εἰπόντος: Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω. ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΡΘ', Εἰ χρὴ τὸν προεστώτα μετὰ τῆς προεστῶσης συνεχῶς διαλέγεσθαι, καὶ μάλιστα ἐάν τινες τῶν ἀδελφῶν ἐπὶ τούτῳ βλάπτωνται. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Τοῦ Ἀποστόλου εἰπόντος: Ἴνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; καλὸν μιμῆσασθαι αὐτὸν λέγοντα, ὅτι Οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινὰ δώμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὅση δύναμις ἐπὶ τὸ σπανιώτερον καὶ εὐαπαλλακτότερον

θὰ ἔπρεπε νὰ συμμορφώνονται.

Ε) Ὑπάρχουν περιπτώσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁμάδα Μοναζουσῶν ἢ μεμονωμένες μονάδες προκαλοῦν αὐτὰ τὰ φαινόμενα –ἐπηρεαζόμενες ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτες ρασοφόρους– ἐρχόμενες σὲ ῥήξη μὲ τὴν Ἡγουμένη ἢ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, δημιουργώντας σοβαρὴ ἀναστάτωση καὶ προβλήματα στὴ λειτουργία τῶν Μοναστηριῶν.

ΣΤ) Ἐνίοτε πάλι –ἐπανερχόμεστε στοὺς Κληρικούς, Ἱερεῖς καὶ Ἱερομονάχους– μετακινούμενοι ἀπὸ πόλη σὲ πόλη, παρεμβαίνουν ἀδιακρίτως σὲ ὑποθέσεις, ἐκκλησιαστικές, ἀκόμη καὶ κοσμικές, ἀναστατώνοντας τόσο τὰ Μοναστήρια καὶ τὶς ἐνορίες ἐσωτερικά, ὅσο καὶ τοπικά, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα τὶς Μητροπόλεις.

Ζ) Σπανιότερα δὲ, καταντοῦν νὰ ἀναμειγνύονται τόσο, σὲ βαθμὸ ἐκτροχιασμοῦ, νὰ ἀναμοχλεύουν, νὰ περιπλέκουν, νὰ δημιουργοῦν προστριβὲς μεταξὺ Ἱερωμένων καὶ ποιμνίου, μεταξὺ Ἱερωμένων καὶ Ἐπισκόπων, νὰ διαδίδουν ψευδεῖς εἰδήσεις, νὰ συκοφαντοῦν, ἀκόμη καὶ νὰ φατριάζουν.

Η) Σταθερὰ δὲ αὐτοί, παραβαίνοντας τὶς προφορικές καὶ ἔγγραφες ἐντολὲς μέσω τῶν σχετικῶν ἐγκυκλίων, ἀρνοῦνται νὰ δεχθοῦν τὰ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο διαταχθέντα.

* * *

Γνωρίζουμε ὅλοι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὴ σημασία τῆς τήρησης τῆς τάξης καὶ τῆς ὑπακοῆς στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Χωρὶς ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ ἐπισήμου αὐτῆς Ὁργάνου, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ ἄνευ εὐλογίας καὶ εὐχῆς Ἐπισκόπου, καὶ συγκεκριμένα τοῦ ἐπιχώριου Ἐπισκόπου, οὐδεμία ἐνέργεια μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθεῖ, νὰ ὑλοποιηθεῖ καὶ νὰ εὐδοκιμήσει στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

Καμία ἀνεξαιρέτως ἐνέργεια δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ αὐτοβούλως εἴτε ἀπὸ ρασοφόρο, Κληρικὸ ἢ Μοναχὸ (-ῆ) εἴτε ἀπὸ λαϊκό. Πολὺ δὲ περισσότερο σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὶς Ἱεροπραξίες τῶν Κληρικῶν στοὺς κατὰ τόπους Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ Ἱερὲς Μονές.

Τὴν ἀπόλυτη πνευματικὴ εὐθύνη, καθοδήγηση καὶ ἐποπτεία

συντέμνειν τὰς συντυχίας. ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΠΙ', Εἰ χρή, ἐξομολογουμένης ἀδελφῆς τῷ πρέσβυτέρῳ, καὶ τὴν πρεσβυτέραν παρῆναι. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ Εὐσχημονέστερον καὶ εὐλαβέστερον μετὰ τῆς πρεσβυτέρας πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἢ ἐξαγόρευσις γενήσεται, τὸν δυνάμενον ἐπιστημόνως τὸν τρόπον τῆς μετανοίας καὶ τῆς διορθώσεως ὑποθέσθαι. ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΡΙΑ', Εἰ, τοῦ πρεσβυτέρου γενέσθαι τί προστάξαντος ἐν ταῖς ἀδελφαῖς παρὰ γνῶσιν τῆς πρεσβυτέρας, εὐλόγως ἀγανακτεῖ ἢ πρεσβυτέρα. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Καὶ σφόδρα».

γιὰ οἰαδήποτε Ἱεροπραξία –καὶ ὄχι μόνον– τελεῖται στὶς ἐνορίες καὶ στὰ Μοναστήρια ἀπὸ τοὺς Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ τοὺς ἀσκοῦντες ἐν αὐτά, ἀνῆκε ἀνεκαθεν στὸν ἐπιχώριο Ἐπίσκοπο¹¹.

Ἱεροπραξίες ἢ ἄλλες ἐνέργειες ποὺ ὑπάγονται στὸ πλαίσιο τῆς ἐποπτείας καὶ εὐθύνης ἐνὸς Ἱεράρχου ἀπαιτοῦν καὶ προϋποθέτουν τὴν ἀπαραίτητη καὶ ἐπιβεβλημένη γιὰ τὴν τήρηση τῆς Κανονικῆς Τάξης διασφάλιση τῆς εὐλογημένης ἀδείας.

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ ἐπιβεβαιώνουν οἱ Κανόνες τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἀγίων Πατέρων, καθὼς καὶ σειρὰ ἀπὸ λεπτομερεῖς καὶ συγκεκριμένους Ἱεροὺς Κανόνες-ἀποφάσεις τῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας μας, κάποιους ἐκ τῶν ὁποίων –ἐνδεικτικὰ– ἐπικαλούμαστε (παρατίθενται ἐρμηνευμένοι).

* * *

Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Τοπικῆς Συνόδου

Κανὼν ΜΑ' (41ος):

«Ὁ Ἱερομένος δὲν πρέπει νὰ ταξιδεῦει χωρὶς τὴν ἄδεια Ἐπισκόπου»¹².

Κανὼν ΜΒ' (42ος):

«Οἱ Ἱερομένοι δὲν πρέπει νὰ ταξιδεῦουν χωρὶς “εἰρηνικὰ” καὶ “συστατικὰ” γράμματα»¹³.

Κανὼν ΝΖ' (57ος) ὁ ὁποῖος καταλήγει:

«... καὶ οἱ Πρεσβύτεροι νὰ μὴν κάνουν τίποτε χωρὶς τὴ γνώμη τοῦ Ἐπισκόπου»¹⁴.

Κανόνες Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Γιὰ τοὺς Ἱερομονάχους εἰδικά, Κανὼν Δ' (4ος):

«Αὐτοὶ ποὺ ἀληθινὰ καὶ μὲ εἰλικρίνεια ἀκολουθοῦν τὸν μοναστικὸ βίον, νὰ θεωροῦνται ἄξιοι τιμῆς ποὺ τοὺς ἀρμόζει. Ἐπειδὴ ὅμως κάποιον, χρησιμοποιοῦντας τὴν ιδιότητα τοῦ Μοναχοῦ, περιοδεύουν

11. Παναγιωτάκος Π. (2000) Σύστημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχὺν αὐτοῦ, Τόμ. Δ', Τὸ δίκαιον τῶν μοναχῶν, Θεσσαλονίκη: Πουρναρᾶς Π.

12. βλ. (8) Κανὼν ΜΑ' (41): «Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἢ κληρικὸν ἄνευ κελεύσεως ἐπισκόπου ὁδεύειν».

13. Κανὼν ΜΒ' (42): «Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸς ἢ κληρικὸς ἄνευ κανονικῶν γραμμάτων ὁδεύειν».

14. «Κανὼν ΝΖ' (57): «...τοὺς πρεσβυτέρους μηδὲν πράττειν ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ ἐπισκόπου».

χωρίς ειδική έντολη στις πόλεις, και διαταράσσουν τις εκκλησιαστικές και τις κοσμικές υποθέσεις (...), αποφασίστηκε (...) ὅσοι σὲ κάθε πόλη καὶ χωριὸ εἶναι Μοναχοί, νὰ ὑποτάσσονται στὸν Ἐπίσκοπο καὶ νὰ ἀσπάζονται τὴν ἡσυχία καὶ νὰ προσέχουν μόνο στὴ νηστεία καὶ στὴν προσευχή, μένοντας καρτερικὰ στοὺς τόπους ποὺ τάχθηκαν ὡς Μοναχοί· καὶ νὰ μὴν παρενοχλοῦν ἐκκλησιαστικὲς ἢ κοσμικὲς ὑποθέσεις, οὔτε νὰ περιπλέκονται σ' αὐτὲς ἐγκαταλείποντας τὰ Μοναστήρια τους, ἐκτός κι ἂν κάποτε τοὺς ἐπιτραπεῖ ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο τῆς πόλης ἐξαιτίας ἀνάγκης· (...) καὶ ὅποιος παραβαίνει αὐτὸν τὸν κανόνα μας, ὀρίσαμε νὰ εἶναι “ἀκοινώνητος”, γιὰ νὰ μὴ βλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. **Ὁ Ἐπίσκοπος** λοιπὸν τῆς πόλης πρέπει νὰ προνοεῖ γιὰ τὰ Μοναστήρια»¹⁵.

Τὸ ἴδιο καὶ διὰ τοὺς Κληρικούς, Κανὼν Ε' (5ος):

«... αποφασίστηκε νὰ ἰσχύουν οἱ κανόνες ποὺ ὀρίστηκαν γι' αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Ἁγίους πατέρες»¹⁶.

Κανὼν Η' (8ος):

«**Οἱ Κληρικοί** (...) νὰ παραμένουν σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση τῶν Ἁγίων Πατέρων ὑπὸ τὴν ἐξουσία τῶν Ἐπισκόπων κάθε πόλης καὶ νὰ μὴν ἀποσκίρτουں ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπό τους μὲ αὐθάδεια. **Κι** ὅσοι λοιπὸν τολμοῦν νὰ ἀνατρέπουν αὐτὴ τὴ διάταξη μὲ ὅποιονδήποτε τρόπο καὶ δὲν ὑποτάσσονται στὸν Ἐπίσκοπό τους, ἂν εἶναι Κληρικοί, νὰ ὑπόκεινται στὰ “ἐπιτίμια” τῶν Κανόνων· κι ἂν εἶναι

15. Κανὼν Δ' (4): «Οἱ ἀληθῶς καὶ εἰλικρινῶς τὸν μονήρη μετιόντες βίον, τῆς προσηκούσης ἀξιούσθωσαν τιμῆς. Ἐπειδὴ δὲ τινὲς τῶ μοναχικῶ κεκρημένοι προσχήματι, τὰς τὲ ἐκκλησίας, καὶ τὰ πολιτικὰ διαταράσσουσι πράγματα, περιϊόντες ἀδιαφόρως ἐν ταῖς πόλεσιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μοναστήρια ἑαυτοῖς συνιστᾶν ἐπιτηδεύοντες, ἔδοξε, μηδένα μὲν μηδαμοῦ οἰκοδομεῖν, μηδὲ συνιστᾶν μοναστήριον, ἢ εὐκτήριον οἶκον, παρὰ γνώμην τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου· τοὺς δὲ καθ' ἐκάστην πόλιν καὶ χώραν, μονάζοντας, ὑποτετάχθαι τῶ ἐπισκόπῳ, καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀσπάζεσθαι, καὶ προσέχειν μόνῃ τῇ νηστεία καὶ τῇ προσευχῇ, ἐν οἷς τόποις ἀπετάξαντο, προσκαρτεροῦντες· μήτε δὲ ἐκκλησιαστικοῖς, μήτε βιωτικοῖς παρενοχλεῖν πράγμασιν ἢ ἐπικοινωνεῖν, καταλιμπάνοντας τὰ ἴδια μοναστήρια, εἰ μήποτε ἄρα ἐπιτραπεῖεν διὰ χρεῖαν ἀναγκαίαν ὑπὸ τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου· μηδένα δὲ προσδέχεσθαι ἐν τοῖς μοναστηρίοις δοῦλον ἐπὶ τῶ μονᾶσαι, παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου δεσπότου· τὸν δὲ παραβαίνοντα τοῦτον ἡμῶν τὸν ὄρον, ὠρίσαμεν ἀκοινώνητον εἶναι, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ βλασφημηται. Τὸν μέντοι ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, χρὴ τὴν δέουσαν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τῶν μοναστηρίων».

16. Κανὼν Ε' (5): «Περὶ τῶν μεταβαίνόντων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ἐπισκόπων ἢ κληρικῶν, ἔδοξε τοὺς περὶ τούτων τεθέντας κανόνας παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων ἔχειν τὴν ἰσχύον».

Μοναχοὶ ἢ λαϊκοὶ νὰ μένουν «ἀκοινώνητοι»¹⁷.

Κανὼν Ι΄ (10ος):

«**Ν**ὰ μὴν ἐπιτρέπεται ἕνας Κληρικὸς νὰ συγκαταλέγεται ταυτοχρόνα σὲ Ἐκκλησίες δύο πόλεων, δηλαδή σ' αὐτὴν ποὺ ἀρχικὰ χειροτονήθηκε καὶ σ' αὐτὴν ποὺ κατέφυγε (...). **Ὅ**σοι λοιπὸν τὸ κάνουν αὐτὸ νὰ ἀποκαθίστανται στὴ δική τους Ἐκκλησία, στὴν ὁποία ἀρχικὰ χειροτονήθηκαν καὶ μόνο νὰ λειτουργοῦν. **Ἄ**ν ὅμως κάποιος μετατέθηκε κιόλας ἀπὸ μιὰ Ἐκκλησία σὲ ἄλλη, νὰ μὴν ἔχει καμία ἐπικοινωνία μὲ τὰ πράγματα τῆς προηγούμενης Ἐκκλησίας (...). **Κ**αὶ ὅσοι τολμοῦν ὕστερα ἀπὸ τὸν κανόνα τῆς Μεγάλης καὶ Οἰκουμενικῆς αὐτῆς Συνόδου νὰ κάνουν κάτι ἀπ' αὐτὰ ποὺ τώρα ἀπαγορεύονται, ἡ Ἁγία Σύνοδος ὄρισε νὰ καθαιροῦνται»¹⁸.

Κανὼν ΙΓ΄ (13ος):

«**Ν**ὰ μὴν λειτουργοῦν μὲ κανένα τρόπο καὶ πουθενὰ ξένοι Κληρικοὶ καὶ ἀναγνώστες σὲ ἄλλη πόλη χωρὶς “συστατικὲς” ἐπιστολὲς τοῦ Ἐπισκόπου τους»¹⁹.

Κανὼν ΙΗ΄ (18ος):

«**Τ**ὸ ἔγκλημα τῆς συνομωσίας ἢ τοῦ φατριασμοῦ εἶναι ἀπαγορευμένο μὲ κάθε τρόπο ἀπὸ τοὺς πολιτικούς νόμους καὶ πολὺ περισσότερο βέβαια ταιριάζει νὰ ἀπαγορεύουμε νὰ γίνεται αὐτὸ στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. **Ἄ**ν λοιπὸν κάποιοι Κληρικοὶ ἢ Μοναχοὶ βρεθοῦν νὰ συνωμοτοῦν ἢ νὰ φατριάζουν ἢ νὰ ἐπιβουλεύονται Ἐπι-

17. Κανὼν Η΄ (8): «Οἱ κληρικοὶ τῶν πτωχείων, καὶ μοναστηρίων, καὶ μαρτυρίων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐν ἐκάστη πόλει ἐπισκόπων, κατὰ τὴν τῶν ἁγίων Πατέρων παράδοσιν, διαμενέτωσαν· καὶ μὴ κατὰ αὐθάδειαν ἀφηνιάτωσαν τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου. Οἱ δὲ τολμῶντες ἀνατρέπουν τὴν τοιαύτην διατύπωσιν, καθ' οἰονδήποτε τρόπον, καὶ μὴ ὑποταττόμενοι τῷ ἰδίῳ ἐπισκόπῳ, εἰ μὲν εἶεν κληρικοί, τοῖς τῶν κανόνων ὑποκείσθωσαν ἐπιτιμίοις· εἰ δὲ μονάζοντες ἢ λαϊκοί, ἔστωσαν ἀκοινώνητοι».

18. Κανὼν Ι΄ (10): «Μὴ ἐξείναι κληρικὸν ἐν δύο πόλεων κατὰ ταυτὸν καταλέγεσθαι ἐκκλησίαις, ἐν ἧ τε τὴν ἀρχὴν ἐχειροτονήθη, καὶ ἐν ἧ προσέφυγεν, ὡς μερίζοντι δῆθεν, διὰ δόξης κενῆς ἐπιθυμίαν. Τοὺς δὲ γὰρ τοῦτο ποιοῦντας ἀποκαθίστασθαι τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἧ ἐξ ἀρχῆς ἐχειροτονήθησαν, καὶ ἐκεῖ μόνον λειτουργεῖν. Εἰ μὲντοι ἤδη τις μετετέθη ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην ἐκκλησίαν, μηδὲν τοῖς τῆς προτέρας ἐκκλησίας, ἦτοι τῶν ὑπ' αὐτὴν μαρτυρίων, ἢ πτωχείων, ἢ ξενοδοχείων ἐπικοινωνεῖν πράγμασι. Τοὺς δὲ γὰρ τολμῶντας, μετὰ τὸν ὄρον τῆς μεγάλης καὶ οἰκουμενικῆς ταύτης συνόδου, πράττειν τι τῶν νῦν ἀπηγορευμένων, ὥρισεν ἡ ἁγία σύνοδος ἐκπίπτειν τοῦ ἰδίου βαθμοῦ».

19. Κανὼν ΙΓ΄ (13): «Ἐξένους κληρικούς καὶ ἀγνώστους, ἐν ἑτέρᾳ πόλει, δίχα συστατικῶν γραμμάτων τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, μηδὸλως μηδαμοῦ λειτουργεῖν».

σκόπους ἢ συγκληρικούς τους, νὰ χάνουν ἐντελῶς τὸν βαθμὸ τους, νὰ καθαιροῦνται»²⁰.

Τὸ ἴδιο ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν Κανὸνα ΛΔ' (34ο) τῆς Πενθέκτης Συνόδου ποὺ συμπλήρωσε τὸ ἔργο τῶν δύο προηγούμενων Συνόδων²¹.

Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Τοπικῆς Συνόδου

Κανὼν Ε' (5ος):

«Ἄν κάποιος πρεσβύτερος ἢ διάκονος περιφρόνησε τὸν Ἐπίσκοπό του καὶ ἀποχωρίστηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ συνάθροισε τοὺς πιστοὺς ἰδιαίτερα καὶ οἰκοδόμησε θυσιαστήριον, καὶ ἐνῶ τὸν κάλεσε ὁ Ἐπίσκοπος, δὲν πειθαρχεῖ καὶ δὲν θέλει νὰ δεχθεῖ τὴν γνώμη του, οὔτε νὰ τὸν ὑπακούει, ἂν καὶ τὸν καλεῖ καὶ μιὰ καὶ δυὸ φορές, αὐτὸς νὰ καθαιρεῖται ὀλότελα καὶ νὰ μένει ἀθεράπευτος καὶ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ πάρει τὸ ἀξίωμά του...»²².

«Ὅσον ἀφορᾷ στὶς Κουρὲς Μοναζουσῶν, ἐπισημαίνεται στὶς ἐν **Καρθαγένῃ Τοπικῆς Συνόδου** ἀποφάσεις καὶ συγκεκριμένα στὸν Κανὸνα ΣΤ' (6ο):

«...καὶ ἡ καθιέρωση τῶν παρθένων κοριτσιῶν οὔτε νὰ ἐπιτρέπεται σὲ Πρεσβύτερο...»²³, ἢ τουλάχιστον, σύμφωνα μὲ τὸν Ἅγιο Νικόδημο, «χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου».

Στὸ «Ὅροι κατ' ἐπιτομῆν» ἀσκητικὸ σύγγραμμα τοῦ Μεγάλου

20. Κανὼν ΙΗ' (18): «Τὸ τῆς συνωμοσίας ἢ φατρίας ἔγκλημα καὶ παρὰ τῶν ἔξω νόμων πάντῃ κεκώλυται, πολλῶ δὴ μᾶλλον ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ τοῦτο γίνεσθαι ἀπαγορεύειν προσήκει. Εἰ τινὲς τοῖνυν κληρικοὶ ἢ μονάζοντες, εὐρεθεῖεν συνομνύμενοι ἢ φατριαζόντες ἢ κατασκευὰς τυρεύοντες ἐπισκόποις ἢ συγκληρικοῖς, ἐκπιπέτωσαν πάντῃ τοῦ οἰκείου βαθμοῦ».

21. Κανὼν ΛΔ' (34): «Καὶ τοῦτο δὲ τοῦ ἱερατικοῦ κανόνος σαφῶς διαγορεύοντος, ὡς τὸ τῆς συνωμοσίας ἢ φατρίας ἔγκλημα καὶ παρὰ τῶν ἔξω νόμων πάντῃ κεκώλυται, πολλῶ δὲ μᾶλλον ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ τοῦτο γίνεσθαι ἀπαγορεύειν προσήκει· καὶ ἡμεῖς παραφυλάττειν σπουδάζομεν, ὡς εἰ τινὲς κληρικοὶ ἢ μοναχοὶ εὐρεθεῖεν ἢ συνομνύμενοι ἢ φατριαζόντες ἢ κατασκευὰς τυρεύοντες ἐπισκόπων ἢ συγκληρικῶν, ἐκπιπέτωσαν πάντῃ τοῦ οἰκείου βαθμοῦ».

22. Κανὼν Ε' (5): «Εἰ τις πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, καταφρονήσας τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἀφώρισεν ἑαυτὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἰδίᾳ συνήγαγε, καὶ θυσιαστήριον ἔστησε καὶ τοῦ ἐπισκόπου προσκαλεσαμένου, ἀπειθοίῃ, καὶ μὴ βούλοιο αὐτῷ πείθεσθαι, μηδὲ ὑπακούειν καὶ πρῶτον καὶ δεῦτερον καλοῦντι, τοῦτον καθαιρεῖσθαι παντελῶς, καὶ μηκέτι θεραπείας τυγχάνειν, μηδὲ δύνασθαι λαμβάνειν τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν. Εἰ δὲ παραμένῃ θορυβῶν καὶ ἀναστατῶν τὴν ἐκκλησίαν, διὰ τῆς ἔξωθεν ἐξουσίας ὡς στασιῶδη αὐτὸν ἐπιστρέφεται».

23. Κανὼν ΣΤ' (6): «...καὶ κορῶν καθιέρωσιν ὑπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι ...».

Βασιλείου²⁴ πού ἀναφέρεται στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν Μοναχῶν, ὁ Ἅγιος συμβουλεύει μὲ σαφήνεια καὶ εὐθύτητα αὐτὸ πού καὶ μέσω ἐγκυκλίων τῆς Ἱερᾶς μας Συνόδου ἔχει κοινοποιηθεῖ συμβουλευτικὰ ἀρκετὲς φορές.

«**Οἱ** Μοναχὲς νὰ ἐξομολογοῦνται στὴν Καθηγουμένη καὶ ὄχι ἀπευθείας εἰς τὸν Πνευματικὸ τῆς ἀδελφότητος. **Ὁ** Πνευματικὸς νὰ μὴν ἐξομολογεῖ καὶ νὰ μὴν συνδιαλέγεται ἰδιαίτερος μὲ τὶς Μοναχὲς, ἀλλὰ παρουσίᾳ τῆς Ἡγουμένης, κι αὐτὸ ἐφόσον ἐκεῖνη τὸ κρίνει ἀπαραίτητο. **Ἐ**ννοεῖται ὅτι ὁ Πνευματικὸς ἐπιλέγεται ἀπὸ τὴν Ἡγουμένη τῆς Μονῆς, ὁ ὁποῖος καὶ ἀναλαμβάνει τὸ πνευματικὸ αὐτὸ ἔργο κατόπιν ἀδείας καὶ εὐχῆς τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου».

* * *

Τὸ «φαινόμενο» αὐτὸ τῆς ἀδιαφορίας γιὰ τοὺς Κανόνες ἢ τῆς δράσεως καὶ τοῦ κηρύγματος ὄχι ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν εἶναι τωρινό, ἀλλὰ ἀνέκαθεν ὑπαρκτό, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ κιόλας τῶν Ἀποστόλων²⁵.

Ἀνάγκη λοιπὸν ἐπιβεβλημένη ἀποτέλεσε ἀπὸ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὁ ὀρισμὸς Κανόνων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ ἀνάλογα μὲ τὰ ζητήματα πού ἀναφύονταν, συμπληρώνονταν –χωρὶς ποτὲ νὰ ἀλλοιώνονται– ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες.

Εἰδικὰ δὲ γιὰ τὴ θέση καὶ σχέση τοῦ Ἐπισκόπου μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς Κληρικούς, οἱ Ἅγιοι Πατέρες δὲν θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι πιὸ συγκεκριμένοι καὶ ξεκάθαροι:

«**Ὁ** Ἐπίσκοπος εἶναι στὴν Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἐκκλησία στὸν Ἐπίσκοπο, κι ἂν κανεῖς δὲν εἶναι μὲ τὸν Ἐπίσκοπο, δὲν εἶναι καὶ μὲ τὴν Ἐκκλησία»²⁶, ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Κυπριανός, θέση τὴν ὁποία ὑποστήριξε χρόνια πρὶν –ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε ὁ Θεοφόρος Πατέρας Ἅγιος Ἰγνάτιος, συμβουλεύοντας τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μὴν πράττουν τίποτε χωρὶς τὴν εὐλογία τοῦ Ἐπισκόπου:

«**Π**άντες τῷ Ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρί, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς τοῖς ἀποστόλοις (...) Μηδεὶς χωρὶς τοῦ

24. βλ. (10).

25. Πράξ. ΙΕ' 1-29, Ἀποστολικὴ Σύνοδος Ἱεροσολύμων. Λόγοι Πέτρου καὶ Ἰακώβου.

26. Λατινικὴ Πατρολογία 4, 8 Migne, Ἐπιστολὴ 69: «ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐστὶ καὶ ὅσοι μετὰ τοῦ ἐπισκόπου οὐκ εἰσὶν, οὐδὲ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰσὶν». Ἐπιστολὴ 66: «ὅπου ὁ ἐπίσκοπος ἐκεῖ καὶ ἡ ἐκκλησία».

Ἐπισκόπου τι πρᾶσσέτω τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκείνη βεβαία εὐχαριστία ἡγείσθω, ἡ ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον οὕσα, ἡ ᾧ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. Ὁπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω, ὡσπερ ὅπου ἂν ᾗ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἐκεῖ καὶ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία. Οὐκ ἐξόν ἐστὶν χωρὶς τοῦ Ἐπισκόπου οὔτε βαπτίζειν οὔτε ἀγάπην ποιεῖν· ἀλλ' ὁ ἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ, τοῦτο καὶ τῷ Θεῷ εὐάρεστον, ἵνα ἀσφαλὲς ᾗ καὶ βέβαιον πᾶν ὁ πράσσετε»²⁷.

Καὶ συμπληρώνει τὸ ἰδιαίτερος σημαντικό: «Καλῶς ἔχει, Θεὸν καὶ Ἐπίσκοπον εἰδέναι, ὁ τιμῶν Ἐπίσκοπον ὑπὸ Θεοῦ τετίμηται· ὁ λάθρα Ἐπισκόπου τι πράστων τῷ διαβόλῳ λατρεῖ»²⁸.

Σὲ ἄλλη προτροπὴ του πάλι: «Ὅσοι γὰρ Θεοῦ εἰσιν καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτοι μετὰ τοῦ ἐπισκόπου εἰσίν»²⁹.

Τὸ ἱερὸ ἔργο καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἐπισκόπου προκύπτει καὶ ἀπὸ τὸν Βυζαντινὸ πολιτικὸ νόμο τοῦ 8ου αἰ.: «Ἐπίσκοπος ἐστὶν ἐπιτηρητὴς καὶ ἐπιμελητὴς πασῶν τῶν ἐκκλησιαζομένων ψυχῶν τῶν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ δύναμιν ἔχων τελεστικὴν, Πρεσβυτέρου, Διακόνου καὶ Ἀναγνώστου καὶ Ψάλτου καὶ Μοναχοῦ», ἀποκαλύπτοντας τὴν πατρικὴ σχέση Ἐπισκόπου καὶ μέλους τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀντιστοιχῶς, σαφεῖς εἶναι οἱ Πατέρες ἀναφορικὰ μὲ τὴ θέση καὶ σχέση τοῦ Ἐπισκόπου μὲ τὶς Ἱερὲς Μονὲς τῆς περιφέρειας, τῆς ὁποίας ἔχει τὴν εὐθύνη.

«Οὐδεὶς ποτὲ τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν»³⁰.

Μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ὁ Ἐπίσκοπος προστατεύει καὶ μεριμνᾷ γιὰ τὰ Μοναστήρια καὶ τοὺς ἀσκουμένους εἰς αὐτά. Ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει τὴν εὐθύνη τόσο γιὰ τὴν ἵδρυση καὶ θεμελίωση μιᾶς Μονῆς, ὅσο καὶ γιὰ τὴ χειροθέτηση καὶ τοποθέτηση τοῦ Ἡγουμένου ἢ τῆς Ἡγουμένης, τὴ Χειροτονία καὶ τὴν ἀνάθεση πνευματικοῦ ἔργου στὸν Κληρικὸ γιὰ τὴν τέλεση τῶν Θείων Μυστηρίων καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

* * *

27. Κρικῶνης Χ. (1995) Ἀποστολικοὶ Πατέρες Κλήμης Ρώμης - Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας, Παπίας Ἱεραπόλεως καὶ Διδαχὴ τῶν Ἀποστόλων, Τόμ. Α., Θεσσαλονίκη: University Studio Press, Πρὸς Σμυρναίους VIII & Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων 2, 281, 29-30.

28. βλ. (27) Πρὸς Σμυρναίους IX.

29. βλ. (27) Πρὸς Φιλαδελφεῖς III.

30. Πρὸς Ἐφεσίους Ε' 29-30.

Ἡ ἐπιμονή καὶ ἐμμονή μελῶν τῆς Ἐκκλησίας σὲ ἐνέργειες ποῦ ἀντιβαίνουν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, καθιστοῦν τὰ μέλη μὴ ὑγιῆ, συνεπῶς νοσηρὰ καὶ γι' αὐτὸ βλαπτικά καὶ ἐπικίνδυνα γιὰ τὸ σύνολο τῆς Ἐκκλησίας.

Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἐπιδέχονται ἄμεσης καὶ δραστηκῆς ἐπεμβάσεως, τόσο γιὰ τὴν θεραπεία τῶν ἰδίων, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ κινδύνου ἀπὸ τὸ σύνολο. **Αὐτὸ ὅμως προϋποθέτει τὴ δική τους συγκατάβαση. Οὐδέποτε** θεραπεύεται ἀσθένεια, ὅταν ὁ ἀσθενὴς δὲν τὸ ἐπιθυμεῖ ἢ δὲν διορθώνεται ζημία, ὅταν δὲν ὑπάρχει ἐπίγνωση τῆς βλάβης. **Ὅταν** λοιπὸν τὸ μέλος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ συμμορφωθεῖ μὲ τὰ ὀρισμένα ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων, δὲν ὑπάρχει λύση ἐναλλακτικῆ, ἀπὸ τὴν ἀκαριαία καὶ ἀποφασιστικὴ ἀπομάκρυνση καὶ ἀποκοπή του ἀπὸ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Τόσο οἱ κατὰ τόπους ἐνοριακοὶ Ἱεροὶ Ναοί, ὅσο καὶ τὰ Μοναστήρια καὶ οἱ διοικοῦντες καὶ ὑπεύθυνοι καὶ ἀσκούμενοι σὲ αὐτὰ ὀφείλουν ὑποδειγματικὰ νὰ λειτουργοῦν σύμφωνα μὲ τὴν τάξη καὶ νὰ ἀποτελοῦν συνδεδεμένα ἁρμονικῶς καὶ ἀρρήκτως μέλη, συνεργαζόμενα ἀγαστά, σὲ σχέση μόνιμη καὶ ἐπικοινωνία καὶ ἔνωση μὲ τὸ ὑπόλοιπο Σῶμα, καὶ δὴ μὲ τὴν Κεφαλὴ, δηλαδὴ τὸν Ἐπίσκοπο, τὸν ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Κύριο ὀρισμένο καὶ προορισμένο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό. **Ἐ**τσι συνιστοῦν ὑγιῆ, ὠφέλιμα, ζωτικὰ καὶ ἀπαραίτητα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ζώσης πνευματικῶς ἐν Ἁγία Τριάδι.

* * *

Πιστεύουμε, ἐλπίζουμε καὶ προσευχόμαστε, τόσο ὁ Ἱερὸς Κληρὸς, ὅσο καὶ οἱ Μοναχοί, ἀφιερωμένοι ἅπαντες διὰ βίου εἰς τὴν Ἐκκλησία, νὰ γνωρίζουν καλά, πῶς ἢ ἐπιλογή τους νὰ ἀκολουθήσουν αὐτὴ τὴν ὁδὸ ταυτίζεται μὲ τὴ συνειδητὴ καὶ ἐλεύθερη ἐπιλογή τῆς ὑπακοῆς στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες· τῆς φοβερῆς αὐτῆς ἀρετῆς, τῆς ἄρρηκτα συνδεδεμένης μὲ τὴν ζωή.

Οἱ Κληρικοί, καθὼς καὶ οἱ Μοναχοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας –τὴν Ὅποια ἔχουμε τὴν τιμὴ νὰ ὑπηρετοῦμε– εὐχόμαστε, ἐπιδιώκουμε καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἀποτελοῦν πρότυπα συνεργασίας, ἡγετικὰ πνευματικὰ στελέχη στὶς κατὰ τόπους διακονίες, πεφωτισμένα μυαλά, ποῦ μὲ πραότητα, σεμνότητα, ὑπομονή, ταπεινοφροσύνη, σύνεση καὶ σοφία τηροῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὴν τάξη καὶ προσφέρουν –σὺν Θεῷ– τὴ βοήθεια στὸν κόσμον τοῦτο.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἱκανοποίηση καὶ χαρὰ, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ Ἐπίσκοπος ἐνισχύεται, ἐνδυναμώνεται, στηρίζεται καὶ συνεχίζει

να θυσιάζεται, να προσφέρει τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, ὅπως ὁ γονιὸς μπροστὰ στὴν προκοπὴ καὶ καταξίωση τοῦ παιδιοῦ του.

Εὐχὴ καὶ σκοπὸς τοῦ Ἐπισκόπου οἱ κατὰ τόπους ἐνοριακοὶ Ναοὶ καὶ Μονὲς καὶ οἱ ἀρμόδιοι αὐτῶν νὰ ἀποτελοῦν φάρους, ὁδοδείκτες καὶ ἀπάγκιο γιὰ τοὺς κοπιῶντας, τοὺς κουρασμένους συνανθρώπους μας ἀφενός, ἀφετέρου στολίδια, ἀγαπητὰ καὶ προσφιλῆ μέλη καὶ πρόσωπα, φορεῖς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ὑγείας, ἡσυχίας, ἀνατάσεως, χρήσιμα, πρόθυμα νὰ θυσιαστοῦν στὸν δύσκολο ἀγῶνα πρὸς τὸν Ἁγιασμό.

«...**Ὁ** Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ (...), ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος»³¹.

Τὴν ἔνδοξην, τὴν Ἁγία καὶ Ἄμωμον αὐτὴ Ἐκκλησία ἀξιῶνουμε καὶ προσευχόμεσθε τόσο ἐμεῖς, ὅσο καὶ οἱ Κληρικοὶ μας, νὰ συνθέτομε καὶ νὰ ὑπηρετοῦμε.

Ἦπακούετε στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Πατέρων. **Ἔ**χετε ἐμπιστοσύνη, ἐλευθερωθεῖτε, βοηθήστε γιὰ νὰ βοηθηθεῖτε. **Ἀ**δελφοί μου, νὰ χαίρεστε, λέει ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, νὰ προοδεύετε, νὰ παρηγορεῖτε καὶ νὰ συμπαραστέκεστε ὁ ἓνας στὸν ἄλλον, νὰ μὴ ἔχετε διαφωνίες, νὰ ἔχετε εἰρήνη καὶ ὁ Θεὸς ποὺ χαρίζει ἀγάπην καὶ εἰρήνην θὰ εἶναι μαζί σας»³². (καὶ συνεχίζει): **Π**είθεσθε στοὺς πνευματικὸς προϊσταμένους σας καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε τελείως σὲ αὐτούς, διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν σας, ἐπειδὴ θὰ δώσουν λόγο εἰς τὸν Χριστὸ γιὰ αὐτές. **Ἦ**πακούετε τους, γιὰ νὰ ἐνθαρρύνονται ἀπὸ ἐσᾶς, ὥστε νὰ ἐκτελοῦν τὸ ἔργο αὐτὸ μὲ χαρὰ καὶ ὄχι μὲ στεναγμούς (...). **Ν**ὰ προσεύχεσθε γιὰ ἐμᾶς»³³.

□

31. Πρὸς Ἐφεσίους Ε' 25-27.

32. Πρὸς Β' Κορ. ΙΓ', 11.

33. Πρὸς Ἐβρ. ΙΓ' 17 & 18 «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε». «... αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδόσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυσιτελές γὰρ τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν...».